

ВЪЛШЕБНАТА КУТИЙКА

chitanka.info

В един топъл и приятен след обед Багдадският халиф Тасид се беше излегнал удобно на меките възглавници на миндерлъка и се мъчеше да прогони дрямката, която тежеше на очите му. Пушеше от наргилето, направено от слонова кост, пиеше големи глътки кафе, което неговият черен слуга му поднасяше с дълбок поклон и самодоволно потъркваше брадата си, мляскайки от удоволствие.

В такива часове той ставаше много добър и всеки можеше да говори с него. Затова великият везир го посещаваше всеки ден по това време. И тоя ден той дойде, но беше много загрижен. Халифът, който много обичаше своя везир го запита:

— Защо си загрижен толкова, мой велики везиру?

Везирът се поклони дълбоко и отговори:

— Долу, пред двореца, има един камилар, който продава чудни неща. Бих искал да си купя нещо, но нямам в себе си пари. Искан да зарадвам жена си с някой скъп подарък.

Халифът, който искаше да зарадва своя везир, изпрати слугата си да доведе камиляря-търговец.

Камилярят стоеше смирено пред халифа. Той беше дребен и пълен мъж, с почерняло лице и изпокъсани дрехи. Носеше един сандък, в който лежаха различни украшения — перли, пръстени, обици, огнестрелни пистолети, ками и много други неща.

Халифът и везирът прегледаха с любопитство стоката, купиха за себе си по един хубав пистолет, а за жената на везира една чудна огърлица.

Когато търговецът затваряше сандъка, халифът забеляза едно чекмедже и попита:

— И в това ли чекмедже има стока за продаване?

— Има, господарю мой — отвърна камилярят и извади малка кутийка, в която имаше черен прах и едно писмо, написано на език, който нито халифът, нито везирът разбираха.

— Аз получих тия две неща от един търговец от Мека, който ги намерил на улицата — каза камилярят. — Не зная какви са и за какво служат, но знам, че имат голяма цена. Така ми каза търговецът.

Халифът, който обичаше да притежава старинни предмети купи кутийката и писмото от камиляря. Когато останаха сами с везира той си помисли: „Колко много бих желал да узная съдържанието на това писмо! Може би то крие някаква тайна, някаква човешка трагедия!“

Халифът запита великия везир дали не познава някого, който би могъл да разчете написаното в писмото.

— Велики господарю, в твоята велика пустиня живее човек на име Селим Учения, който разбира всички езици. Нареди да го извикат. Може би той ще разчете писмото — каза везирът.

Халифът изпрати да доведат Селим Учения и когато той застана пред него го попита:

— Селим, говори се, че си много учен. Погледни това писмо и кажи, можеш ли да го разбереш. Ако го прочетеш, ще получиш от мене една нова празнична дреха, но ако не можеш — ще получиш дванадесет камшика и двадесет и пет ритника, за това, че се кичиш с името Селим Учения.

Селим се поклони до земята и смирено отвърна:

— Нека бъде волята ти, господарю!

После взе писмото и дълго го разглежда. Взирайки се във всяка буква, той неочаквано извика:

— Господарю, това е латинско писмо! Ако не е така аз ще позволя да ме обесят.

— Кажи какво пише, щом го разбираш! — каза нетърпеливо Халифът.

Селим погледна още веднъж писмото и зачете: „Човече, ти, който намериш това писмо и тази малка чудодейна кутийка, благодари на Бога за неговата милост. В тази малка кутийка е силата на Всевишния. Онзи, който смръкне от този прах, намиращ се в тази кутийка и каже единствената дума «Мутадор», ще се превърне в каквото животно пожелае и ще може да разбира езика на животните. А когато отново поиска да добие човешкия си образ, ще трябва да се обърне на изток, да се поклони три пъти и три пъти да изрече тайнствената дума: «Мутадор». Но се пази, човече, когато се превърнеш вече в животно, да не се засмееш, защото чудодейното действие на думата ще изчезне от паметта ти. И тогава ти никога не ще можеш да кажеш вълшебната дума и ще останеш до края на дните си в образа, в който си се превърнал... Ще останеш завинаги животно...“

Когато Селим Учения прочете писмото, падна пред краката на халифа и радостен от успеха си каза:

— Господарю мой, кълна се, че прочетох всичко, което беше написано в писмото.

— Стани! — заповяда халифът. — Закълни се, че никому няма да откриеш тайната на това писмо.

— Заклевам се, господарю! От днес нататък устата ми ще бъде заключена и никой никога не ще изтръгне дума за това, което пише в писмото.

— А сега, като награда, вземи тези богати дрехи и си върви с добро! Когато халифът остана сам със своя везир, потупа го по рамото и радостно му каза:

— Ето, това се казва покупка, Мандзор! Видя ли, за толкова малко пари какво ценно нещо купихме. Знаеш ли сега как бих искал, поне за няколко мига, да бъда животно. Утре сутринта ти ще дойдеш при мен и заедно ще отидем на полето, ще смръкнем от праха в чудодейната кутийка и ще разберем какво си говорят водата, гората, полето...

На другия ден, когато слънцето целуна високите минарета на багдадските джамии, халифът вече очакваше своя велик везир. Гореше от желание час по-скоро да разбере какво си говорят животните.

Когато везирът дойде той скри чудодейната кутийка в пояса си и каза на свитата, че днес ще излезе сам, придружен от великия везир. И двамата, и халифът и везирът, изпълнени с едно и също желание, напуснаха двореца и тръгнаха към полето. Везирът предложи да отидат към блатото, където бе виждал много щъркели, които със своето тракане с човките си, винаги привличаха вниманието му. Когато бяха вече там, видяха един щъркел, който, изправен на един крак, тракаше с клюна си. Над него летеше друг щъркел.

— Заклевам се в брадата си, че тези щъркели водят много интересен разговор — каза везирът. — Какво ли би станало, ако и ние се превърнем в щъркели? Ще научим какво си говорят, а това е тъй интересно.

— Речено-сторено! — отвърна халифът. — Преди това обаче нека разберем как ще се превърнем отново в човеци. Запомни добре, че ще трябва да се обърнем на изток и по три пъти да се поклоним и изречем тайнствената дума „Мутадор“. Така отново ще станем пак халиф и везир. Но, в името на Бога, да не се засмеем, защото сме загубени. Ще останем завинаги щъркели. Запомни добре това, везире мой!

Докато халифът говореше, забеляза, че щъркелът, който летеше, кацна на земята и доближавайки се до другия щъркел, затрака с дългия си червен клюн. Той бързо извади кутийката от пояса си, отвори я и смръкна от черния прах. След това я подаде на везира и двамата едновременно извикаха: „Мутадор!“.

Миг след това краката на халифа и везира почнаха да изтъняват. Червените красиви пантофки на халифа започнаха да се обезформяват и се превърнаха в червени щъркелови крака. Ръцете им се превърнаха на криле, шиите им се издължиха, а телата им се покриха със снежнобяла перушина. И двамата се превърнаха в красиви щъркели.

— Вие имате чудно хубава човка, господин везир — каза халифът. — Никога през живота си не съм виждал по-прекрасна човка.

— А аз, ако смея да кажа истината, смятам, че ваше величество изглежда много по-хубав като щъркел, отколкото като халиф — отвърна везирът. — Нека отидем при щъркелите, за да видим дали ще можем да разберем нещо от техния език.

И двамата нови щъркели — халифът и везирът се приближиха към щъркелите, които грижливо чистеха с клюнове перушината си.

Изненадани, чуха следния разговор:

— Добро утро, госпожа Дългокракова! Толкова рано и вече сте на блатото — каза единият щъркел.

— Добро утро, драги Червеноклюнецо! Аз си набавих вече вкусна закуска. Може би искаш едно парченце от моя гущер или една вкусна жабешка кълчица? — отговори другият щъркел.

— Благодаря, много благодаря! Днес нямам никакъв апетит. Аз тръгнах към блатото с друга цел. Днес трябва да танцувам пред гостите на баща ми и затова дойдох тук, да мога насаме да се упражнявам.

— Не искаш ли да ти помогна?

— С най-голямо удоволствие!

Двата щъркела заскачаха по на един крак из полето. Халифът и неговия везир ги гледаха учудено. Когато те заподскачаха от един крак на друг, неудържим смях се изтръгна от гърдите им.

— Това е удоволствие, което с нищо не може да се купи — каза радостно халифът. Жалко, че с нашия смях ги уплашихме, иначе те щяха и да запеят.

В този миг великият везир си спомни с ужас, че смехът беше забранен. Изтръпнал от страх той сподели опасенията си с халифа.

— Дявол да го вземе! Помъчи се по-скоро да си спомниш тази проклета дума, защото аз я забравих. Побързай, че иначе сме загубени! Ще останем цял живот щъркели — извика халифът.

Двамата се обърнаха на изток и започнаха: „Му... му... му...“. Кланяха се толкова ниско, че човките им се удряха в земята. „Му... му...“, но тайнствената дума беше изчезнала завинаги от паметта им.

И така халифът на Багдад и неговия везир останаха щъркели... Преобразените в щъркели халиф и везирът заскитаха из полето, търсейки изход да се спасят от печалната си участ. Не знаеха как да излязат от кожата на щъркели, не можеха да отидат в града и да кажат: „Трак, трак, трак..., аз съм халифът на Багдад. Трак, трак, трак..., аз съм неговият велик везир“. Кой би повярвал, че един щъркел управлява града?

Така преминаха много дни в печал, в скитане, дори и в глад, защото не знаеха още да си служат с дългите си човки. Гущерите и жабите не можеха да възбудят апетита им, защото никога досега не бяха яли такива неща. Единствената им утеха беше тази, че можеха да летят във висините. И всеки ден те дълго летяха над Багдад, извиваха се над двореца, кацаха по покривите, за да видят какво става в града. Така през първия ден забелязаха голямо неспокойствие из улиците. По лицата на хората се четеше загриженост. През четвъртия ден обаче, когато летяха над двореца, те забелязаха голямо шествие. Един мъж в златна пурпурна мантия яздеше на украсен със скъпоценности кон и беше заобиколен от много слуги. Жителите на Багдад тичаха след него и викаха: „Да живее Мизра! Новият господар на Багдад!“.

Двата щъркела кацнаха на покрива на двореца и халифът каза:

— Знаеш ли защо съм тъй опечален и учуден, велики везиру? Този Мизра е син на моя смъртен враг, магьосника Кашмур, който веднъж люто ми се закани да ми отмъсти. И сега разбирам, че той е бил продавачът на вълшебната кутийка и писмото. Той изпълни заканата си. Но аз не губя кураж, спътнико мой. Не трябва да се отчайваме! Ела с мен да идем на гроба на Аллах. Там ще се помолим. Може би той ще се смили и ще ни освободи от магията на злия магьосник.

Поглеждайки за последен път към бляскавото шествие и към онзи, който ставаше халиф на Багдад, двата щъркела литнаха към Медина. Трудно им беше, защото още не бяха свикнали и нямаха опитността на другите щъркели.

— О, господарю, прости ми, но не мога повече да издържам! — каза великият везир. — Ти летиш много бързо и аз вече не мога да те следвам. Много съм уморен, а и вече е нощ и ще направим добре, ако кацнем и си потърсим място за спане.

Халифът го послуша. Спуснаха се към долината и кацнаха на една изоставена кула, която някога била дворец, в който имало много злато и разкош. Те потърсиха място за нощуване. Везирът страхливо се оглеждаше и предпазливо пристъпваше.

— Боже господи! — каза халифът. — Не е ли глупаво и смешно за един везир, а още повече за един щъркел, какъвто си ти, да се страхува от привидения?

— Чух вопли и плач и затова се спрях — отвърна везирът.

Халифът се послуша и ясно чу плач, който не приличаше нито на човешки, нито на животински. Сред пълната тишина той наостри слуха си да разбере откъде идва този плач. Великият везир, треперейки от страх, побутна халифа с човката си, сякаш бе човек, който в момент на опасност, искаше да се хване за по-силния.

— Трябва да открием откъде идва този плач — каза решително халифът и тръгна напред в тъмнината. След него тръгна и везирът. Преминаха през няколко запустели зали и се спряха пред една врата. Залата, която се откри пред тях, беше осветена от бледа светлина, която идваше от малко, полуразрушено прозорче. Те се спряха изумени. На пода стоеше голяма кукумявка, вперила големите си очи към тях. Обилни сълзи се лееха от очите ѝ и някакъв тъжен, сподавен вик на болка и мъка излизаше от гърдите ѝ. Когато кукумявката забележа двата щъркела радостен вик се изтръгна от човката ѝ. Повдигна крилото си избърса сълзите си, направи няколко крачки към тях и на чист арабски език каза:

— Добре дошли, мили щъркели! Вие сте добър знак за моето освобождение, защото щъркелите носят щастие, а то ми е предсказано преди много време.

Халифът и везирът я гледаха учудени. Когато изненадата им премина халифът излезе напред, като господар и каза:

— Кукумявке, твоите думи ме карат да мисля, че ни очаква някаква голяма неприятност. Знай, че твоята надежда за спасение е напразна. Ти сама ще видиш нашата безпомощност, след като чуеш печалната ни история.

Кукумявката се приближи до тях и ги помоли да разкажат историята си.

Халифът зараказва онова, което ние дотук знаем.

След като халифът свърши своя разказ, кукумявката му каза:

— Чуйте сега моята история, за да видите, че аз съм не по-малко нещастна от вас. Баща ми е цар на Индия. Аз, неговата единствена дъщеря, се казвам Луса. Магьосникът Кашмур, който ви омагьоса, направи и мен нещастна, като ме преобрази в тази отвратителна птица. Един ден той дойде при баща ми и ме поиска за жена на своя син Мизра. Моят баща, който знаеше какво ме очаква, ако стана жена на сина му, не само че отказа, а го изхвърли по стълбите навън. Злият Кашмур се закачи да отмъсти и изпълни закана си. Той се преобрази на роб и постъпи, без никой да го познава, на работа в двореца. Един ден след разходка в градината, аз, ожадняла, поисках да пия вода и злият магьосник ми поднесе питие, с което ме превърна в това отвратително същество. И когато от ужас припаднах, той ме взе на ръце и ме донесе тук, в този запустял замък. Преди да си отиде със страшен заповеднически глас каза: „Ти, или ще останеш тук ненавиждана от всички животни до края на живота си, или ще се согласиш да станеш жена на сина ми!“. „Да стана жена на сина на най-злия магьосник! Не, никога!“ — извиках аз изнемощяла. „Тогава ще свършиш дните си тук, в този запустял замък! — извика страшно той. — Така аз ще си отмъстя на твоя горд баща“. От тогава минаха много месеци и аз, самотна и печална, живея като затворница сред развалините на тази кула, далеч от света, като плашило дори и на най-страшните животни. Красотата на природата за мен е скрита, тъй като денем очите ми са слепи. А през нощта, когато ги отварям, аз не мога да видя нищо от тази красота, защото тя вече е изчезнала. Не съм ли по-нещастна от вас?

Омагьосаната принцеса завърши разказа си и изтри с крило разплаканите си очи.

Съдбата на нещастната принцеса трогна халифа и той за миг забрави своето нещастие. Остана дълго замислен и накрая каза:

— Ако не се лъжа, между твоето и моето нещастие има някаква връзка, но как можем да намерим ключа на тази загадка?

— О господарю, и аз мисля така! Вярвам, че вие сте моят спасител, защото от малка ми е предсказано да изживея това нещастие — казала принцесата. — Знам, че съдбата ми е предопределила да бъда спасена от един щъркел, който ще ми донесе голямо щастие. Сигурно вие знаете как ще ме спасите?

— Какво можем да направим ние — обикновени, безсилни щъркели? Как можем да те спасим? Как мислиш, че можем да ти помогнем?

— Почакайте! Магьосникът, който ни омагьоса идва тук всеки месец. Не много далече от тук има друг салон. В него злият магьосник се среща със своите побратими. Там те произнасят онези думи, от които зависи съдбата на много нещастници като нас, омагьосани от Кашмур. Сигурно те ще произнесат и думата, която вие сте забравили — каза принцесата.

— О, скъпа принцесо! Кажи ми кога ще дойде той и къде е салонът, в който се събират?

Омагьосаната принцеса помълча и нерешително подхвана:

— Не искам да ме разбирате зле, но бих изпълнила вашето желание само при едно условие.

— Кажи го! На всичко сме готови! — извика халифът.

— И аз искам да бъда освободена. Искам да се избавя от този запустял замък — промълви принцесата.

— Как можем да ти помогнем, принцесо? — запита халифът.

— Това може да стане, ако единият от вас поиска ръката ми и ме вземе за жена!

— Велики везире! — каза халифът. — Ти можеш да направиш това. Ти си мил и красив, а при това вземаш за жена една принцеса.

— А от къде личи, че принцесата е красива? — запита везирът. — Това е все едно да купуваш котка в чувал. Не бих се съгласил за нищо на света да взема за жена една кукумявка.

Халифът разбра, че неговият везир по скоро ще остане щъркел, отколкото да се ожени за кукумявката и затова реши сам да поеме това тежко задължение. Нещастната принцеса искрено се зарадва от решението на благородния халиф.

— А сега ми кажи кога ще дойде Кашмур, злият магьосник? — запита я той.

— Тази нощ! — отвърна принцесата. — А сега елате с мен, за да се скрием в залата, където те се събират и да дочакаме идването им.

След няколко минути те кацнаха на гредите в салона, откъдето можеха да наблюдават всичко, каквото ставаше в силно осветената зала. В средата беше поставена кръгла маса, наредена с много ястия, а на миндерлъците около нея бяха насядали осем души. В единия от тях халифът позна камиларя-търговец, който му продаде чудодейната кутийка с тайнствения прах. В този момент един от мъжете се обърна към камиларя и го помоли да разкаже какво е правил в последно време. Камиларят се усмихна и разказа историята за халифа и неговия велик везир.

— Каква дума им препоръча да казват? — запита единият от магьосниците.

— Една много трудна, латинска дума. Една дума, която мъчно се помни.

— Как се казва?

— Мутадор!

Когато халифът и великият везир чуха забравената от тях тайнствена дума, едва не издадоха присъствието си от радост. Те бяха готови да разперят за последен път криле и да литнат над главите на злите магьосници. Но не направиха това, защото с тях беше бедната и нещастна принцеса, на която бяха обещали спасение.

Те сдържаха радостта си и предпазливо слязоха от гредите. После се втурнаха с бързи крачки навън, така че кукумявката с мъка ги догони.

Когато бяха далеч от запустелия замък, халифът-щърк се обърна към кукумявката и нежно ѝ каза:

— Спасителко наша, в знак на дълбока и искрена благодарност вземи моята ръка и ме приеми за твой съпруг.

Кукумявката радостно запърха с крилете си.

— А сега — обърна се халифът към своя везир — да побързаме да изречем тайнствената дума, за да се превърнем отново в човеци.

— Мутадор! — прошепна тихо великият везир, мъчейки се да запомни добре тайнствената дума, заради която щяха да останат завинаги щъркели.

После и двамата се обърнаха на изток, вдигнаха ръце към небето, поклониха се три пъти до земята и високо произнесоха: „Мутадор, Мутадор, Мутадор“. И о, чудо! В миг те се преобрази отново в човеци! От щъркелите нямаше и следа. Вместо тях, отново стояха един срещу друг халифът и неговият велик везир, радостни, че отново виждаха Божия свят през човешки очи.

И давайки простор на своето щастие те се прегърнаха сърдечно.

Какво бе учудването им, когато се обърнаха към кукумявката и вместо страшното и отвратително животно, което всяваше страх със своите големи изпъкнали очи, видяха пред себе си прелестна млада девойка, облечена в скъпи дрехи. На лицето ѝ грееше чудна усмивка, очите ѝ светеха като слънчеви лъчи. Сияеща от радост тя се обърна към халифа и му протегна ръка.

— Нима не познаваш своята жена, господарю мой? — каза тя. — Аз съм омагьосаната принцеса, която дължи избавлението си само на теб.

Халифът не вярваше на очите си. Той бе заслепен от красотата ѝ. Взе ръката на принцесата и радостно каза:

— Да бъде благословен Аллах, че станах щъркел! Защото, ако не бе такава волята му, аз никога нямаше да имам това щастие, което сега притежавам!

След всичко това, което така неочаквано се случи, тримата решиха да се завърнат в Багдад, колкото може по-бързо. Халифът, не само че намери в пояса си вълшебната кутийка, но и намери там торба с жълтици, с които накупи всичко, необходимо за път. Гореше от желание да види как народът му ще го посрещне. Искаше да разбере с каква привързаност ще му се отплати за всички добрини, които той бе правил за него през времето, когато управляваше Багдад.

И не се излъга.

Пристигането му в Багдад предизвика радостна изненада. Всички го смятаха за умрял и сега бяха доволни и щастливи, че виждат отново любимия си господар. В същото време хората намразиха още повече измамника Мизра и баща му — злият магьосник Кашмур. Предвождан от своя добър халиф, народът нахлу в двореца и плени старият магьосник и сина му, които виждайки пред себе си преобразования халиф и красивата принцеса, затрепериха от страх. Кашмур бе окован във вериги и затворен в същата запустяла кула,

където младата принцеса беше прекарала дълги и мъчителни месеци, преобразена като кукумявка.

Синът му, Мизра, който не бе по-добър от баща си, и с измама и подлост бе заграбил халифския престол, трябваше да избере: или да бъде убит, или да смръкне от черния прах от чудодейната кутийка и да се преобрази в щъркел, както баща му преобрази халифа и неговия везир. И тъй като животът му беше по-мил, той прие второто наказание. Пред очите на всички смръкна от черния прах и за миг от жестокия и хитър Мизра не остана нищо.

Вместо него един дългоклюнест щъркел разпери криле, готов да литне. Халифът обаче заповяда да го хванат и поставят в кафез, който да закачат в градината ма двореца.

Дълги години халифът живя в щастие и радост със своята млада и прелестна жена. Но най-приятни и весели бяха следобедните часове, когато великият везир идваше на гости. Тогава винаги говореха за своите приключения, които бяха преживели като щъркели. При тези спомени халифът започваше да се смее и винаги напомняше на своя велик везир, че никога не е виждал по-красив щъркел от него. Увлечен по далечния спомен, той ставаше и започваше да скача на един крак като щъркел, размахваше ръцете си като криле, кланяше се на изток и подканяше своя везир заедно с него да вика: „Му..., му..., му...“. Тази дума им напомняше за онзи страшен миг, когато бяха забравили тайнствената дума „Мутадор“ и щяха да останат завинаги щъркели. Какво ли щяха да правят, ако съдбата не бе ги изпратила в запустялата кула, където намериха принцесата, превърната в кукумявка, която сега се смееше на щъркеловата игра на халифа — любимата негова игра!

Тази игра много се хареса и на децата на халифа. Те я разказваха на своите приятели и от тогава най-голямата радост за децата е да играят на щъркели.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.